

SHORTLIST

JENNY SMELIK-IBBY PRIJS 2022

Lennox en de gouden sikkel

Zindzi Zevenbergen, Brian Elstak, Hedy Tjin

Het liefst zou de vader van Lennox zijn zoon een keer meenemen naar het ziekenhuis waar hij onder behandeling is voor zijn onzichtbare ziekte, maar hij doet het niet. Lennox kan wel raden waarom. Zijn ouders denken waarschijnlijk dat hij niet durft. En daar hebben ze gelijk in. Je kan dapperheid wel op je verlanglijstje zetten, maar zo iets krijg je niet cadeau. Lennox weet wat hij moet doen: moed verzamelen. Moed om de dingen te doen waar hij bang voor is. Zindzi Zevenbergen laat haar lezers diep in de binnenwereld van Lennox duiken. In zijn gedachten, zijn vermogen om zich in te leven en zijn bereidheid om zich te laten helpen. En zo ontstond een ontroerend

persoonlijk portret van een jongen met een grote innerlijke kracht. De tekst - beeldend, puur, zonder mooischrijverij - is fraai verweven met een uitdagende vormgeving en illustraties die zelf weer een samensmelting zijn van het werk van Hedy Tjin en Brian Elstak. Het magische element in *Lennox en de gouden sikkel* laat beeldend zien wat er gebeurt als je een ander perspectief kiest en je gezichtsveld verbreed. Hoe meer Lennox meer hij ervan kan zien. Dit boek is daarmee ook een schitterende uitnodiging om het onzichtbare in je leven zichtbaar te maken.

Vanaf hier kun je de hele wereld zien

Enne Koens

De titel van dit fraaie boek van Enne Koens zou het motto van de Jenny Smelik-IBBY Prijs kunnen zijn. Deetje is negen jaar oud en woont samen met haar moeder in een flat. Als ze naar zichzelf en haar moeder kijkt, weet ze zeker dat er iets niet klopt: ‘Als je ons zou omdraaien bij memory, dan was je beurt zeker voorbij.’ Zou ze geadopteerd zijn? Waarom vertelt haar moeder niet gewoon hoe het zit? Op een dag vindt Deetje op straat een mysterieuze brief die alles verandert. Wie heeft hem geschreven? Wie is de ontvanger? De spannende zoektocht en haar fenomenale fantasie voeren Deetje veel verder dan de brief: naar grote vragen over haar eigen afkomst. Enne Koens

vertelt wondermooi en invoelend over die fase in het leven van een kind dat de betovering van wat veilig en zeker was doorbroken wordt. Over de confrontatie met een zekere hardheid die daarbij komt en de manier waarop je je tot het nieuwe kunt verhouden. Dat klinkt misschien zwaar, maar dat is het omdat het zo’n universeel gevoel raakt juist niet. Deetje is bovendien een innemend, grappig meisje met twee fantastische beste vrienden wiens gedachten al even rijk en relaterend zijn als die van haar: ‘Iedereen mist wel iemand. En iedereen wordt gemist.’

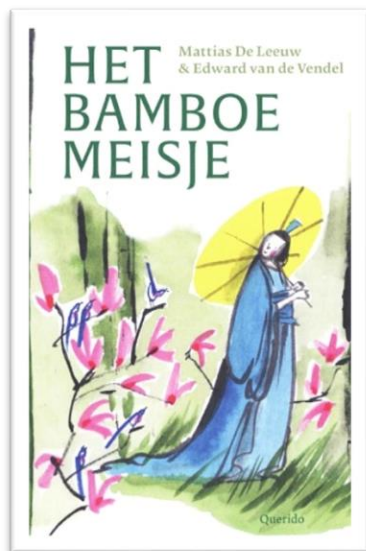
Smaakspoken

Daan Faber & José Luis García Lechner

Als je *Smaakspoken* gelezen hebt, ben je vele levens, gedaanten, inzichten, geuren en smaken rijker. Hoofdpersoon is de negenjarige Puck. Vroeger, toen haar moeder nog leefde, was ze altijd in de keuken van hun restaurant om te proeven en te helpen. Nu voelt ze zich vooral verdrietig en eenzaam. ‘Puck, jij bent pas negen en je wilt veel meer dan je kunt. Wie nog niet kan proeven, kan niet koken. Basta!’ De avond dat Puck met die woorden door haar vader naar boven wordt gestuurd, gebeurt er iets wonderlijks. Er verschijnt een geheimzinnige zeevrouw om Puck mee te nemen naar een land vol zoutkristallen. Het is het begin van een magische reis, waarbij ze door zeven spoken

de zeven smaken leert kennen: zout, pittig, zuur, vet, umami, bitter en zoet. Haar belevenissen slaan een brug naar nieuwe werelden en maar liefst zeven andere culturen. En hoewel *Smaakspoken* de lezer uitdaagt om verder te kijken dan het hoofdpersoneage, krijgt de binnenwereld van Puck ruimschoots de aandacht. Haar verdriet om haar moeder en de zoektocht die zij en haar vader doormaken om elkaar weer te vinden is vol emotie beschreven. José Luis García Lechner verbeeldde de diversiteit aan culturen innemend en sfeervol in de vele illustraties. Net als de tekst laten de dynamische, grafisch sterke composities zien dat het bij smaken om veel meer gaat dan enkel een sensatie van de zintuigen. In de verrukkelijke,

hoopgevende ontknopning komen alle emoties, kleuren, geuren, smaken en culturen samen in één spectaculair nieuw gerecht.

Het bamboemeisje

Mattias de Leeuw & Edward van de Vendel

Op een dag vindt een oude bamboesnijder een meisje tussen het bamboe. Hij draagt haar naar zijn vrouw, de oude jurkenmaakster. Ze noemen haar Jie. Jie groeit op tot zo'n mooie jonge vrouw dat alle mannen uit het dorp voortaan met open mond rondlopen. Als zij voorbijkomt krijgen ze hem niet meer dicht. Misschien moet Jie maar trouwen, denken haar oude ouders. Zij willen niet dat Jie alleen zal zijn als zij overlijden. Daar wordt het verhaal spannend, want Jie heeft een geheim. Zij is een meisje dat helemaal niet trouwen mag. Daarom bedenkt ze onmogelijke opdrachten voor haar aanbidders. Maar hoe kan zij dat volhouden als er een jongen

voorbijkomt die haar hart laat zweven? En waaróm is Jie een meisje dat niet bedoeld is om verliefd te worden? Edward van de Vendel baseerde dit sprookjes-achtige, meeslepend goed vertelde verhaal op een oud Japans volksverhaal. In *Het bamboemeisje* laat hij vragen kundig opkomen en borrelen, bouwt hij de spanning op en laat hij de verschillende dimensies in het hartroerende slot versmelten.

Mattias de Leeuw liet zich voor zijn beeldschone, sfeervolle illustraties inspireren door oude Japanse prenten en kalligrafie. Zijn werk maakt de betovering en diepe emotie van het verhaal intens zichtbaar.

Let goed op

Jason Reynolds

Jason Reynolds las pas een heel boek toen hij zeventien was. Naar eigen zeggen omdat hij weinig verhalen zag waarin hij zichzelf, als zwarte jongere, herkende. Om die reden besloot hij dat soort gedichten en boeken te gaan schrijven.

In *Let goed op* komen tien kinderen uit één buurt aan het woord. Ze zijn met elkaar verbonden én vertellen allemaal hun eigen krachtige verhaal. Of misschien wel vooral hoe ze daar - navigerend langs aantrekken en afstoten, vertrouwen en wantrouwen - naar zoeken. Hoe ze hun weg vinden dwars door de uitdagingen en obstakels die op hun pad komen heen, hoewel die behoorlijk pittig zijn. Zoals de moeder van Bit die die dag een eerste chemokuur heeft, Jasmine die net een zware aanval van

sikkelcelanemie heeft gehad, Stevie die vreselijk gepest wordt door Marcus die weer een zeer gewelddadige vader heeft, of Canton die last heeft van paniekaanvallen. Reynolds schrijft met respect voor hun problemen, maar humor is nooit ver weg. *Things happen in our lives, but children always find something to laugh*, aldus de schrijver. *Let goed op* geeft je een plek op de eerste rij in de hoofden van deze jongeren en heeft daarmee de gave om lezers recht in het hart te raken. Ze zijn levensecht, hun perspectieven zijn prikkelend en hun interacties briljant. Reynolds creëert een atmosfeer waarin kinderen zich thuis voelen. Een ruimte waar ze met groot gemak in kunnen stappen en rijker vandaan komen.

Op de rug van Bigi Kayman **Henna Goudzand Nahar & Hedy Tjin**

In *Op de rug van Bigi Kayman* vertelt Henna Goudzand Nahar over het barre leven van Afi en Kofi, twee tot slaaf gemaakte kinderen op een Surinaamse plantage. Het is de eerste keer dat voor kinderen van deze leeftijd in boekvorm over slavernij geschreven wordt. De handen van Kofi en Afi stonden nooit stil, maar moesten toch altijd sneller. Al haatten ze de plek, vluchten durfden ze niet. Maar als ze op een dag horen dat hun vader misschien verkocht zal worden, is vluchten de enige mogelijkheid. Goudzand Nahar confronteert lezers op precies de juiste verhalende, heldere, indringende toon met de ongelijkheid en vernedering waaraan Afi en Kofi blootgesteld

worden. Ze maakt niets mooier omdat het een kinderboek is en toch is het nergens te complex of te zwaar. Het hoopvolle, mystieke slot is gebaseerd op het traditionele Surinaamse kinderliedje *Bigi Kayman* en het verhaal van de Brooskampers, een groep tot slaaf gemaakten die in de achttiende eeuw in Suriname leefde. Zij maakten zich vrij door te vluchten naar een moerasgebied dat Kaymangrassi werd genoemd en werden daarbij volgens een oude legende naar de overkant gedragen door een grote kaaiman. Zo vergaat het ook Kofi en Afi. De indrukwekkende viltstifttekeningen van Hedy Tjin maken dat het verhaal zich als een prentenboek laat lezen. In krachtige, felle kleuren verbeeldt ze de omgeving, emoties, dieren en de verhoudingen op de plantage.